

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Dato: 27. april 2006
Kontor: Regional sundhed
J.nr.: 2005-11402-22
Sagsbeh.: KHV
Fil-navn: Artikel-efterløn.doc

Syge(for)sikring af efterlønnere, der bor i udlandet

Efterløn er ikke ligestillet med arbejde eller pension

Når arbejdstagere går på efterløn kan der ske en væsentlig ændring af deres syge(for)sikring.

Efterlønnere, der ikke bor i Danmark, skal være opmærksomme på, om de er eller kan blive syge(for)sikret, i det land, hvor de bor. De har nemlig ikke lige så gode muligheder for at blive offentligt syge(for)sikret, som arbejdstagere og pensionister har.

Arbejdstagere

Som arbejdstager i Danmark er man socialt sikret, herunder sygesikret, i Danmark. Det følger af reglerne i EF-forordning 1408/71¹, der koordinerer medlemsstaternes sociale sikringsordninger.

Hvis man bor i et andet EU-land og arbejder i Danmark (fx som grænsearbejder), har man ret til at blive optaget i en offentlig sygekasse i det land, man bor i, til udgift for Danmark, dvs. uden at betale bidrag.

Pensionister

Efter EF-reglerne kan personer, der modtager en dansk social pension (før-tids- eller folkepension) eller tjenestemandspension, og som bor i et andet EU-land også blive optaget i en offentlig syge(for)sikring i det land, hvor de bor, til udgift for Danmark.

Efterlønnere

Efterlønnere kan ikke bevare deres danske sygesikring, når de ikke bor i Danmark. Det skyldes, at efterlønsordningen ikke er en social sikringsordning, der er omfattet af EF-reglerne.

Familiemedlemmer til arbejdstagere og pensionister

En efterlønner, der er gift med en dansk pensionist eller arbejdstager, kan i nogle lande blive dækket under ægtefællens (samleverens) danske sygesikring efter de nævnte EF-regler.

Det er lovgivningen i det land, man bor i, der afgør, om en efterlønner kan medforsikres. I mange EU-lande kræves det, at ægtefællerne er gift, og i nogle EU-lande gælder der indtægtsgrænser. Fx kan en person ikke med-

¹ Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet.

EF-reglerne anvendes i alle EU-lande, i Island, Liechtenstein, Norge og i Schweiz.

forsikres i Tyskland, hvis vedkommende har en månedlig indtægt på over 345 €. De fleste efterlønnere vil derfor være afskåret fra at blive medforsikret under ægtefællens syge(for)sikring i Tyskland.

Syge(for)sikring i bopælslandet

Danske efterlønnere, der bor i et andet EU-land, eller som overvejer at flytte dertil, skal derfor være opmærksomme på, at det er lovgivningen i bopælslandet, der afgør, om de kan blive optaget i den offentlige syge(for)sikring på de vilkår, der gælder for landets egne borgere, eller som dansk sikret familiemedlem.

Bopælsbaseret sygesikring

De nordiske lande og Storbritannien har såkaldte bopælsbaserede sygesikringssystemer. Alle, der bor i disse lande, er derfor omfattet af landets offentlige sygesikring.

Forsikringsbaserede sikringsordninger

De fleste EU-lande samt Liechtenstein og Schweiz har forsikringsbaserede sygeforsikringsordninger. Man skal derfor betale forsikringsbidrag for at være sygeforsikret.

I nogle EU-lande har man kun ret til at blive optaget i en offentlig syge(for)sikring, hvis man tidligere har haft arbejde i landet. Det gælder fx i Tyskland. Her kan man ikke tegne en såkaldt frivillig forsikring i en offentlig sygekasse, hvis man ikke på et eller andet tidspunkt har arbejdet i Tyskland.

Hvad gør man, hvis man ikke kan blive syge(for)sikret i en offentlig ordning?

Hvis bopælslandet ikke dækker alle, der bor i landet, og man som efterlønner hverken kan blive frivilligt forsikret eller dækket under ægtefællens syge(for)sikring, er man henvist til at tegne en privat forsikring. Det kan vise sig at være dyrt.

Kan man blive sygesikret for dansk regning, når man bliver berettiget til pension?

Ja, en efterlønner, der bliver berettiget til en dansk social pension eller tjenestemandspension, kan blive optaget i en offentlig syge(for)sikring i bopælslandet til udgift for Danmark. Hvis man bor i udlandet, når man bliver pensionist, skal man bede Den Sociale Sikringsstyrelse om en særlig blanket (E121) til brug for optagelsen.

Der gælder særlige regler, hvis man har ret til pension fra mere end et EU-land.

Nye regler på vej

EF-forordning 1408/71 afløses af en ny forordning², der også koordinerer sociale sikringsordninger for efterlønsmodtagere. Når de nye regler træder i kraft, vil efterlønnere blive betragtet som arbejdstagere. Danske efterlønnere vil derfor kunne blive optaget i en offentlig syge(for)sikring i bopælslandet til udgift for Danmark.

Den nye forordning kommer først til anvendelse, når Europaparlamentet og Rådet har vedtaget regler for administrationen af den, en såkaldt gennemførelsesforordning. Der er indledt forhandlinger om de nye regler, men det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at sige, hvornår de nye regler træder i kraft.

² Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) Nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger